

Vadász János

Portré és üzenet

születésnap akrosztichon

messzire mélybe magasba tekint
íjai moccsatlan kék opálok
ragyognak de ismerik már a kint
is – a tudást torz agóniánk okáról –
a világ ellobban így

magányos kicsi sárgabarackfa te
urald rejtekező élíziumi mezőnk
ne nőjön be a fejed lágya sose
odázd a rideg csontosodást – erőnk
karodban lelked ép – ne

állhasson utadba jégrianás bomlás
melege lehess bukott angyalaidnak
napnyugta kárminos újraszületés
adományjövő és új *dalainknak*
kapu – örök menedék

Hazavers

vas megye őrség szalafő pityerszer
a kástu mellett piros almafa
mögötte az ország

kék horizonton lágy összefonódó
lánytest-vonalú dombok mély erdők
meddig a szem ellát

a ház ú-alakú borona porta
fénytelen szoba barna sarokpad
asztal szalmavirág

Hétkönapok fárosza

Szabó Imre

homlokba hulló bongyor fürtök
pirosuló pufók angyalarc
bölcs szavak és laza fröccsök
izzó tekintet száz kudarc

szonettek rondók ős-remények
szeresd – hangtalan esdekel
harsonái hűs nyomdagépek
gáncsvető tudd: nem esik el

alázza bár nyomorral szennyel
balsors – zeng szárnyas éneke
mindönként híven rendületlen

hétkönapok fárosza: éke
korodnak – démonok ellen
óvjon szivárvány azúr ege!

őre öreglegény magtalan kemény
ötemberes pálinkát koccint rád
köszönt istent hazát

vagyok szikkadó kenyér békeidő
konok méltóság jó földbe vetett
hit hűség tehozzád

Bobory Zoltán

Kenyér és fegyver

Hányszor, de hányszor hivatkoztak, hivatkoznak, hivatkozunk az emberiség és az emberiség elleni bűntettekre.

Aki tisztában van a fogalmakkal, s aki nem, mindkét eset hallatán, olvasásakor „megnyomja a gombot”: Egyetérttek. Aki vét, bünt követ el az Ember ellen, ellenünk, saját maga ellen, elítélni, büntetni, szankcionálni, megsemmisíteni kell - persze nem fizikai értelemben. Mert az emberiség, emberiség elleni bűntett, éppen úgy. Bonyolult ügy.

Először is, mi a különbség a két fogalom és gyakorlat között. Az emberiség ellen elkövetett bűncselekmények büntetése viszonylag új keletű szabályozás. 1945-ben a győztes hatalmaknak nem volt jogi alapja a béke elleni és háborús bűncselekmények büntetésére, ha egy állam nem ellenséges polgárok ellen, hanem saját állampolgáraival szemben követte el. 1968-ban a New York-i konvención fogalmazódott meg, hogy az emberiség elleni bűntett soha nem évül el, háborús rémtetthez hasonlóan.

Harmincegy évvel később, 1998-ban, 120 állam részvételével rendezett konferencián elfogadták az ún. római statútumot, ami a népirtás, a háborús bűntettek mellett, nemzetközi szinten szabályozta az emberiség elleni bűntettet is. Három bíróság alapokmánya szerint az emberiség elleni bűntettet nem csak a háború idején, hanem békeidőben is elkövetik.

Manapság nincs nap, nincs híradás, ami ne számolna be az újkori világfelfordulásról, a migrációról, nevezzük menekülésnek, újkori népvándorlásnak, tömeges otthon -, hazaterem-tésnek, szociális segítségnyújtásnak, humánus kötelességnek, bárminek. Aki tisztában van az okokkal, a sötét háttérerők tevékenységével, érdekekkel, a sátáni és Mammon-i indítékokkal, s aki egyáltalán nincs, az is láthatja naponta, a nap minden másra hivatott pillanatában a ten-geren életveszélyben hánykolódó lélekvesztők „utasainak” kétségbeesett tekintetét, a halál közelségében vívódó, reményvesztett emberek arcát. A segítségért könyörgő szemüket... A döbbenetes kérdés bennük: Mi lesz velünk? Mi vár ránk? Az, ami miatt otthagytuk otthonainkat, szülőházainkat, szeretteinket, szüleinket? Akár gyerekeinket? Uram...

Minek reményében tették ezt, s keltek erre az útra, ami - egyszer csak megvilágosodik -, nem is az új, boldogabb Életet jelenti számukra, hanem...? A jobb esetben menekülttábor, magáláztatásokat, cipőpucolást, liftezést, konyhai munkát, utcaseprést. Vagy a bűnözést, a visszatoloncolás semmihez sem hasonlítható, halálig tartó fájaldalmát. Mindezt a humánus, a szolidaritás szivárványfényében. Szenvedsz te is!

Bárhogyan, a kérdés elkerülhetetlen, már csak a feltámadó félelmeink miatt is. Mi lesz belőlük, micsoda gyűlöletek szabadulnak fel idővel? S mibe, micsoda létbe kényszerülnek bele a jöttek és a befogadó áldozatok? A válasz csak idő kérdése? És csak az Emberen múlik.

Lehet-e csodálkozni, hogy sokan már a bibliai fordulatot vizionálják? Egyre többen már az unokáik jövőjéért aggódva élik napjaikat vagy álmodják éjszakai álmaikat? Álmodjuk. Te is, én is.

Akik ezt előidézték és fönntartják, kérdezem, nem emberiség, emberiesség elleni büntett követnek el? Népiirtást, háborús büntettet? Országokat megsemmisítve, földönfutóvá tenni népeket? S akik ezt zászlajukra tűzték, mit cselekszenek? Részesek...?

Nem kell ragozni. Fogalmazza meg mindenki magában a választ. Mert csak erre van az egyszerű európai embernek lehetősége. Egyelőre.

Talán eljön az az idő, amikor – lehetséges, hogy az utolsó pillanatban - Európa haláltusája előtt megtalálja önmagát, s megmenti önmagát.

Addig marad az egyre gyengülő remény. S a mi Istenünk segítségével a megvilágosodás: Mit tehetünk mi az európai ember, s mi magyarok?

Ébredjünk rá: most nincs sok fegyverünk s muníciónk. De ami van, az a legféltebb kincsünk, s nehézfegyverünk. A Nyelvünk, ez a világcsodája és a Kultúránk. Az ébredés az, ha ezt megértettük és megértetjük. És a tetovált elménk és lelkünk visszanyeri azt a tisztaságát, amit a Jóisten nekünk adott, s ami fölött a Napbaöltözött Anyánk őrökdi. Ha tudunk hozzá imával fordulni.

Sok példa van arra, hogy a történelmi viharainkban, amikor kellett előkerültek a régi, pincékbe, padlásra rejtett fegyverek. S a szárazon tartott muníció. Ami ma betű, írás, zene, ennek a Kárpát-hazának az ezer színe. S java... Fegyverbe, magyar!

Sz. Tóth Gyula Életfáink

Szavak egy folyóirat képeihez. Oláh András fotóihoz próbálok szavakat találni. Képek a szavak között, a *Partium*, 2019. nyári számában. A fotók, visszafelé pergetve a filmet: *Elhagyatva* (templom), *Kőarc* (természetszobrászat), *Kilátásaink* (levegősen csillogó), *Nyomaink* (dolog volt), *Gyökerek* (kapaszkodás-ragaszkodás), *Otthonaink* (védve vagyunk), *Harangláb* (szédítő mélység), *Maradványaink* (voltunk – vagyunk?), *Rések* (átlátunk), *Párhuzamos élet* (együtt ölelésben), *Kiúttalanság* (de hova, de hova...), *Torockószentgyörgy* (mementó). És számomra a fő kép, a nyitány: *Átváltozás*. A hátsó borítónak nem adott címet. Lehetne: Biztatás, Utunk... A fedő borítón: személyek, járdán, faltövében ücsörgő anya a kisfiával, szegényesen, mintegy a „biztonság kedvéért” lefedi a szimbólumokat... Lehetne: *Várakozás*... Így együtt: élet az elmúlással (összefonódva, de összekapcsolva biztosan), folyamat, alakulásaink, ember és természet egymásra utalva. Átalakulunk és elmegyünk – elmegyünk és visszajövünk.

A képekre jellemző, külön szemlélve a szövegtől, a megkomponáltság, önálló füzér: az emberi élet és pszichikum, szociológia, házak és hazák. A magyar nép megélt és képzeletvilágának csodálatosan színes megragadásai, együtt pedig megfogalmazásai. Megjelenik a magyar nyelviség – képi nyelviség – élet, történelem, sorsok, ezek hangzása, villanatai, az egyedi, a magyar nyelvű vidék („Magyar nyelvű otthon”) és az egyetemes lelkület, érzület, átváltozásokkal. Ez erőre vall, tudatos, fel a fényre!

A témával összefüggésben, kommunikációs szempontból, vessünk egy pillantást Kafka „észleléseire”. A röviden vázolván, ma két dimenzióban él az egyén: 1. Világháló, internet, ahol mindent elér, reagálhat és megteszi, megy a közlés-fogadás. Mi a tárgy? Ki a másik? Mi az üzenet? Satöbbi. Lehet élvezkedni, kommunikálni. 2. Az utcán valaki rálép internetes egyénünk lábára, már nem kommunikál, káromkodik – a kommunikáció csapdája. Változik a helyzet, s vele sok minden. Franz Kafka írt ilyesmire: „Az átváltozás” című elbeszélésében (1912). Más időben, más körülmények között, nála ez abszurd, megjelenik az elidegenedés, némi groteszk felütéssel. Oláh észlelései: meghökkentőek, furcsák, elsősorban talán még csúnyák is, szürke göcsörtök, merev falak (ám színes felvételen ez másként mutat). Szóval észlelése nem karkai, kőkemény realizmus.

És a képek szövegbe illeszkedése: nem díszítő elemek. A lapban a szöveg (vers, novella, tanulmány): irodalom és kép együtt, újabb kompozíció. Ez már a szerkesztői felfogás és megjelenítés erénye. A fotók keletkezése is meghatározó. A szerző szíves közlése nyomán tudjuk, hogy ezek a képek és a lapban már megjelenő képek